...

Државен завод
за статистика

Статистичко истражување за извозни цени (Продажни цени на производителите на индустриски производи на странски пазари)

Ц_Ц.ИЗВОЗ_М_МК_2024_12

Референтни метаподатоци според SIMS 2.0 структура

S.1	**Контакт**
S.1.1	**Организација/ институција за контакт**
Државен завод за статистика	
S.1.2	**Организациска единица за контакт**
Одделение за цени	
S.1.3	**Лице за контакт**
Елизабета Трајковска	
S.1.4	**Звање на лицето за контакт**
Советник	
S.1.5	**Поштенска адреса**
ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија	
S.1.6	**Електронска адреса**
elizabeta.trajkovska@stat.gov.mk	
S.1.7	**Телефонски број**
00389 2 3295 860	
S.1.8	**Факс**
00389 2 3111 336	
S.2	**Ажурирање метаподатоци**
S.2.1	**Последна потврда на метаподатоците**
30/05/2025	
S.2.2	**Последна објава на метаподатоците**
30/05/2025	

S.2.3	**Последно ажурирање на метаподатоците**
30/05/2025	
S.3	**Статистичка презентација**
S.3.1	**Опис на податоците**

Индекси на продажните цени на производителите на индустриски производи на странски пазари (се пресметуваат: вкупно, по главни индустриски групи, сектори, оддели и групи). Индексите на продажните цени на производителите на индустриски производи на странски пазари ги мерат промените на нивото на цените на производителите на индустриски производи/услуги што се произведуваат во земјата, а се продаваат на странски пазари.

S.3.2 Систем на класификации

Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2, Класификација на производи по дејности - КПД, Национална номенклатура на индустриски производи - ННИП, Главни индустриски групи - ГИГ, Царинска тарифа - ЦТ.

S.3.3 Опфат на сектор/и

Сектори: Б-Вадење на руди и камен,В-Преработувачка индустрија , додека секторот Г-Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација (група 35.1) и секторот Д-Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината (одделот Д36) немаат појава.

S.3.4 Статистички концепти и дефиниции

Продажната цена на производителите на индустриски производи продадени на странски пазари е цената според која производителот ги продава своите производи на странски пазари, со клаузула FOB (free on board), што подразбира дека трошоците за транспорт и осигурување до македонската граница се вклучени во цената. Од оваа цена се одбива трговскиот рабат и попустот што продавачот му го одобрува на купувачот. Во цената не се пресметува ДДВ.

Просечната месечна продажна цена на еден производ/услуга се пресметува кога вкупната месечна продажна вредност (земајќи ја во предвид претходната дефиниција) од тој производ/услуга на странски пазари, ќе се подели со вкупното количество од истиот производ/услуга продадено на странските пазари во тој месец.

S.3.5 Статистичка единица

Претпријатијата кои произведуваат и продаваат на странски пазари индустриски производи според Царинската тарифа (ЦТ) и Националната номенклатура на индустриски производи (ННИП), кои припаѓаат на некој од секторите Б, В според НКД Рев.2.

S.3.6 Статистичка популација

Индустриски производи според Царинската тарифа (ЦТ) и Националната номенклатура на индустриски производи (ННИП), кои припаѓаат на секторите Б, В според НКД Рев.2. произведени од страна на деловните субјекти и продадени на странски пазари.

S.3.7 Референтна област

НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија).

S.3.8	**Временска покриеност**

Од јануари 2010 година (2021=100), според НКД Рев.2.

S.3.9	**Базен период**

2021 =100.

S.4	**Единица на мерење**

Индекси.

S.5	**Референтен период**

Месец.

S.6	**Институционален мандат**

S.6.1	**Законски акти и други договори**

Национални:
Закон за државната статистика („Службен весник на Република Македонија" бр. 54/97, 21/07,51/11, 104/13, 42/14, 192/15, 27/16, 83/18, 220/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр.31/20)
https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/
и Програма за статистички истражувања 2023-2027 („Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 29/23)

https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8-%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B6%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B0/

Меѓународни:
Регулатива (ЕЗ) бр. 1165/98 на Советот
Регулатива (ЕЗ) бр. 1503/2006 на Комисијата за спроведување и изменување и дополнувањена Регулативата (ЕЗ) бр. 1165/98
Регулатива (ЕЗ) бр. 2019/2152 за Европските деловни статистики, како и Регулативата (ЕЗ) бр.2020/1197 за нејзино спроведување која ги дефинира техничките спецификации.
Методологија за краткорочни деловни статистики, Евростат, 2006

S.6.2	**Споделување на податоци**

Индекси се праќаат (преку eDAMIS) до Евростат.

S.7	**Доверливост**

S.7.1	**Доверливост - политика**

1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со Законот за државна статистика https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/

2. Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во Политиката за статистичка доверливост https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/

S.7.2	**Доверливост - третирање на податоците**

Во согласност со член 38 од Законот за државна статистика https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/ и Политиката за доверливост https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/ , индивидуалните податоци не се објавуваат.

S.8	**Политика за објавување**

S.8.1	**Календар на објавување**

Датумот на објавување на податоците се утврдува во Календарот за објавување на Соопшгтенија, kој се ажурира квартално.

S.8.2	**Пристап до Календарот на објавување**

https://www.stat.mk/mk/%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D1%98%D0%B0%D0%B2%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B0/#

S.8.3	**Кориснички пристап**

Сите корисници имаат истовремено (или еднаков) пристап до статистичките податоци: ова значи дека датумите за објавување на статистичките податоци се претходно јавно објавени и никој корисник нема пристап до официјалните статистички податоци пред нивното објавување. Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата „Соопштенија “ на ВЕБ страницата на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.

S.9	**Фреквенција на дисеминација**

Месечна.

S.10	**Достапност и јасност**

S.10.1	**Соопштенија**

Соопштенијата се објавуваат (и истите се достапни на ВЕБ страницата на ДЗС во поглавјето: „Соопштенија“ (https://www.stat.mk/mk/%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%81%D0%BE%D0%BE%D0%BF%D1%88%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%98%D0%B0).

Соопштение „Индекси на продажните цени на производителите на индустриски производи на странските пазари“

https://www.stat.mk/mk/stat/%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D0%B8-

%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%D0%B8/feni/

S.10.2	Публикации

Публикации:
Месечен статистички извештај,
https://www.stat.mk/mk/site-publikafii/%D0%BC%D0%B5%D1%81%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8-%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%88%D1%82%D0%B0%D1%98/%D0%BC%D0%B5%D1%81%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8-%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%88%D1%82%D0%B0%D1%98-05-2025/
Статистички годишник,
https://www.stat.mk/mk/site-publikafii/statistichki-godishnik/statistichki-godishnik-2024/

S.10.3	Онлајн база на податоци

МАКСтат-базата на податоци - Цени.

https://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat__Ceni__IndeksCeniIndustrija__CeniIndStrPazar__IndStrBazna2021

S.10.3.1	AC1. Број на прегледи на табелите со податоци

Број на прегледи на табелите (2021=100) е 56.

S.10.4	Пристап до микроподатоци

Користењето на микроподатоци за надворешни корисници е можно само за истражувачки цели и се врши во согласност со Законот за државна статистика (член 41, член 42 и член 43). Пристапот до анонимизирани микроподатоци е дефиниран со интерна процедура на Државниот завод за статистика „Пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели“. (https://www.stat.mk/mk/za-nas/profeduri/pristap-do-anonimizirani-mikropodatofi-za-nauchno-istrazhuvachki-feli/).

S.10.5	Друго

По барање на корисниците, податоците се подготвуваат во форма согласно нивните потреби.

Податоците од истражувањето се испраќаат во Евростат и тие се објавени на веб-страницата на оваа институција.

S.10.5.1	AC 2. Број на прегледи на метаподатоците

S.10.6	Документација за методологијата

Методолошките објаснувања се објавени на веб-страницата на ДЗС
http://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSoop.aspx?id=114&rbrObl=15

Методологија за краткорочни деловни статистики, на Евростат
https://circabc.europa.eu/sd/a/fd45995c-7bfd-4db0-986e-14ac23072343/Methodological%20manual%202006%20KS-BG-06-001-EN.pdf

S.10.6.1	AC 3. Стапка на комплетност на метаподатоците

Не се пресметува

S.10.7	Документација за квалитетот

https://www.stat.gov.mk/EsmsIzvestai_en.aspx

S.11	Управување со квалитет

S.11.1	Обезбедување на квалитетот

Квалитетот на процесите и продуктите, во Државниот завод за статистика се обезбедува со почитување на Европскиот Кодекс за работа на европската статистика (https://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=2) и Рамката за оценка на квалитетот во рамките на Европскиот статистички систем (ESS Quality Assusrance Framework-- https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/ESS-QAF-V2.0-final.pdf).
Критериумите за квалитет се утврдени и во Законот за државна статистика во член 4б и член 4в (https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/)

S.11.2	Оценка на квалитетот

Државниот завод за статистика ги реализира статистичките активности во согласност со Статистичкиот бизнис процес модел, кој се базира на меѓународниот модел - Генерички статистички бизнис процес модел (Generic Statistical Business Process Model-GSBPM).

Примената на овој модел, како и примената на меѓународните стандарди во статистичката продукција обезбедуваат високо ниво на точност и споредливост на податоците.

S.12	Релевантност

S.12.1	Потреби на корисниците

Податоците за индексите на продажните цени на производителите на индустриски производи се користат и од страна на бизнис заедницата и од страна на Владата:

- Како економски индикатор:

Индексите ги покриваат ценовните движења со што се овозможува да се предвидат соодветните промени во цените во трговијата. Тие може да се јават како почетен индикатор на инфлациските притисоци во економијата. Овие податоци се користат при формулирањето на фискалната и монетарната политика.

- Како дефлатор на други економски серии:

Индексите се користат за да се прилагодат другите економски временски серии на промените на цените.

- Како основа за индексирање на цените во договорите:

Индексите најчесто се користат за индексирање на купопродажните договори. Со овие договори обично се определува износот на пари кој треба да се плати во одреден момент во иднината. Може да е договорено да биде вклучена и индексациска клаузула со која се земаат предвид промените на цените.

Индексите се користат за споредба со други држави.

S.12.2	Задоволство на корисниците

Почнувајќи од 2009 година, Државниот завод за статистика на секои три години спроведува Анкета за задоволство на корисниците.

S.12.3	Комплетност и R1. Стапка на комплетност на податоците за корисници

Во согласност со регулативите дадени во концептот 6.1, Државниот завод за статистика ги обезбедува сите барани податоци.

S.12.3.1	R1. Стапка на комплетност на податоците за производители

Не се пресметува.

S.13	Точност и веродостојност

S.13.1	Севкупна точност

Точноста на податоците се обезбедува со преземање мерки за намалување на непримерочните грешки и примерочните (кога се работи за истражување базирано на случаен примерок), како и со дополнителна споредба и анализа на податоците пред тие да бидат објавени.

S.13.2	Примерочни грешки и A1. Индикатори за примерочни грешки за корисници

Статистичкото истражување не се спроведува врз случајно избран примерок и нема пресметка на примерочни грешки.

S.13.2.1	A1. Индикатори за примерочни грешки за производители

Не се пресметува.

S.13.3	Непримерочни грешки и A4. Стапка на неодговор на единица за корисници и A5. Стапка на неодговор на белег за корисници

-Грешки во опфатот: Давателите на податоци навреме се потсетуваат за исполнување на својата обврска.
-Грешки во спецификацијата: При промена на спецификацијата се врши усогласување на базната цена.
-Грешки во обработката: Во апликацијата за обработка се имплементирани правила за контроли и пресметки на излезните податоци. Кога во тековниот месец нема реализација на одреден специфициран производ (цената во таков случај е 0), се врши импутација на цената на конкретниот производ од претходниот месец.
-Грешки при опфат: Во ова статистичко истражување се практикуваат надопфатени единици во однос на целната популација од која што се пресметуваат излезните податоци. Надопфатените единици се користат за ажурирање на единиците од целната

популација (замена). Сите податоците за ова статистичко истражување се прибираат со статистички образец (административни извори не се користат).
-Грешки при мерење: Нема појава на грешки при прибирање на податоците. Разликите во вредностите на прибраните со вистинските податоците тековно се обработуваат и не се врши мерење на истите.
-Грешки при обработка на податоците: Во обработката на податоците, прибраните податоци за продажните цени, при внесувањето, логички се контролираат, се проверуваат отстапувањата на цените во однос на претходниот месец кои се надвор од опсегот од ±10%, се контактираат известајните единици, се проверуваат и анализираат излезните податоци, а за корекциите се повторува постапката за контрола. Не се врши мерење на грешки при обработката на податоците.

S.13.3.1 Грешки во опфатот

Не се пресметува

S.13.3.1.1 A2. Стапка на преопфатеност

Не се пресметува

S.13.3.1.2 A3. Учество на заедничките единици

Не се пресметува

S.13.3.2 Грешки при мерење

Нема појава на грешки при прибирање на податоците.
Разликите во вредностите на прибраните со вистинските податоците тековно се обработуваат и не се врши мерење на истите.

S.13.3.3 Грешки при неодговор

Не се пресметува

S.13.3.3.1 A4. Стапка на неодговор на единица

Не се пресметува

S.13.3.3.2 A5. Стапка на неодговор на белег

Не се пресметува

S.13.3.4 Грешки при обработката на податоците

Во обработката на податоците, прибраните податоци за продажните цени, при внесувањето, логички се контролираат, се проверуваат отстапувањата на цените во однос на претходниот месец кои се надвор од опсегот од ±10%, се контактираат известајните единици, се проверуваат и анализираат излезните податоци, а за корекциите се повторува постапката за контрола.
Не се врши мерење на грешки при обработката на податоците.

S.13.3.5 Грешка од избраниот модел

Не е применливо.

S.14 Навременост и точност

S.14.1	**Навременост и TP2. Временско задоцнување на конечните резултати за корисници**
Индексите на продажните цени на производителите на индустриски производи на странски пазари се објавуваат најдоцна 45 дена (Т+45) по завршувањето на референтниот период како дефинитивни податоци.	
S.14.1.1	**TP1. Временско задоцнување на првите резултати за производители**
Не е применливо.	
S.14.1.2	**TP2.Временско задоцнување на конечните резултати за производители**
Не е применливо	
S.14.2	**Точност и TP3. Точност во доставувањето и објавувањето за производители**
Податоците се објавени во утврдените рокови во согласност со Календарот на навременост.	
S.14.2.1	**TP3. Точност во доставувањето и објавувањето за производители**
Не се пресметува.	
S.15	**Кохерентност и споредливост**
S.15.1	**Географска споредливост**
Постои географска споредливост на дисеминираните податоци на национално и регионално ниво. Споредливоста е обезбедена на меѓународно ниво.	
S.15.1.1	**CC1.Коефициент на асиметрија на тековите од мирор-статистиките**
Не е применливо	
S.15.2	**Временска споредливост и CC2. Должина на споредливи временски серии за корисници**
Временска серија од 2010 година според НКД Рев.2 (2021=100) и споредливоста на временската серија е обезбедена.	
S.15.2.1	**CC2. Должина на споредливи временски серии за производители**
CC2. - Должина на споредлива временска серија = 180 референтни периоди.	
S.15.3	**Меѓудоменска кохерентност**
Податоците се кохерентни.	
S.15.3.1	**Кохерентност на месечните / квартални / полугодишните статистики со годишните статистики**
Продажните цени на производителите на индустриски производи на странски пазари се споредуваат со годишните податоци од Статистичко истражување за индустријата (ИНД.21) и Стоковната размена со странство. Споредувањето се прави, по потреба, за контрола на логичноста на продажните цени.	

S.15.3.2	**Кохерентност со национални сметки**
Не е применливо	
S.15.4	**Внатрешна кохерентност**
Внатрешна кохерентност на податоците е обезбедена.	
S.16	**Трошок и оптовареност**
Не се пресметува.	
S.17	**Ревизија на податоците**
S.17.1	**Политика за ревизија на податоците**
Ревизијата на податоците се прави во согласност со Политиката за ревизија на ДЗС: https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%86%D0%B8/ .	
S.17.2	**Практика за ревизија на податоците и A6. Просечна големина на ревизијата на податоците за корисници**
Ревизија на податоците се прави со промена на базната година и со промена на номенклатурите.	
S.17.2.1	**A6. Просечна големина на ревизијата на податоците за производители**
Не е применливо.	
S.18	**Статистичка обработка**
S.18.1	**Извори на податоци**
Извор на податоци: Статистичко истражување за продажните цени на производителите на индустриски производи на странски пазари. Рамка на која се темели изворот на податоците: Статистички деловен регистар, Статистичко истражување за индустријата (годишно) и Стоковна размена со странство. Методот со кој се прибираат податоците: Примерок, намерен. Ажурирањето на примерокот се врши годишно.	
S.18.2	**Фреквенција на прибирање податоци**
Месечна.	
S.18.3	**Прибирање на податоците**
Податоците за продажните цени на производителите на индустриски производи на странски пазари се прибираат со статистичкиот прашалник: „Месечен извештај за извозни цени"" (Продажните цени на производителите на индустриски производи на странски пазари), (Ц.ИЗВОЗ). Претпријатијата ги пополнуваат податоците за просечните месечни продажни цени за тековниот месец и ги доставуваат до ДЗС, до 15-ти во месецот, за претходниот месец."Статистичкиот образец Ц.ИЗВОЗ се испраќа до претпријатијата избрани во примерокот на почетокот на годината по е-пошта. За секое избрано претпријатие се подготвува индивидуален статистички образец. Во образецот се вклучени само репрезентативни производи за избраните претпријатија. Секој избран производ има	

шифра составена од 10 цифри од ЦТ плус 2 цифри за спецификација на производот, назив на производот, единица мерка и објаснување и подетална спецификација за промените на цената.

S.18.4	Проверка на податоците

Валидација на податоците во образецот:
При приемот на образецот (во Excel по е-пошта) се архивира, евидентира, контролира и внесува со апликацијата (во Access).
Со апликацијата се спроведуваат задолжителните контроли според дефинираните правила за валидација. Во случај да има грешки и/или нелогичности се контактираат давателите на податоците.
Се контролира опфатноста која треба да биде 100% и месечните движења на цените (споредбено со претходниот месец) кои се надвор од опсегот од ±10%.
Валидација на излезните податоци:
Излезните податоци (индекси) се анализираат и потврдуваат, на ниво на оддел, сектор, главна индустриска група, во однос на претходниот месец, истиот месец од претходната година. Во однос на екстремните вредности излезните податоци (индекси) се анализираат и потврдуваат на елементарно ниво (претпријатие и специфициран индустриски производ).

S.18.5	Компилирање податоци

Импутација: Цените на производите кои не се продаваат се превземаат од претходниот месец. Ако производот не се произведува/продава се заменува со сличен производ. На почетокот на годината, се прави годишно ажурирање (замена) на примерокот на претпријатија и специфицирани индустриски производи.

S.18.5.1	A7. Стапка на импутација

Не се пресметува.

S.18.6	Прилагодување

Не се врши прилагодување на временската серија и сезонско прилагодување на податоците.

S.18.6.1	Сезонско прилагодување

Не е применливо

S.19	Коментар

Нема коментар

A.1	Анекси